

KONYA TİCARET ODASI

AVUSTURYA ÜLKE RAPORU

Etüd-Araştırma Servisi

Haziran 2009

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I

GÜNEY KORE HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1. Ülke Kimliği	1
1.2. Kısa Tarihçe	2
1.3. Siyasi ve İdari Yapı.....	2
1.4. Nüfus ve Sosyal Yapı.....	3
1.5. Doğal Kaynaklar	4

BÖLÜM II

GENEL EKONOMİK DURUM

2.1. Avusturya Temel Ekonomik Göstergeleri	5
2.2. Dış Ticaret.....	7

BÖLÜM III

TÜRKİYE İLE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ

3.1. Ticari İlişkilerin Genel Durumu	10
3.2. Türkiye- Avusturya Yatırım Alanları ve Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar.....	11
3.2.1 Avusturya-Türkiye İşbirliği Alanları	12
3.2.2 Avusturya İş Hayatında Dikkat Edilecek Hususlar	13
KAYNAKÇA	15

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Avusturya Temel Ekonomik Göstergeler

Tablo 2: Avusturya'nın Yıllık Dış Ticaret Verileri

Tablo 3: lke Gruplarına Göre Avusturya'nın Dış Ticareti 2008

Tablo 4 : İkili Ekonomik ve Ticari Anlaşmalar

Tablo 5: Avusturya-Türkiye Arasındaki Ticaret

BİRİNCİ BÖLÜM
AVUSTURYA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1 ÜLKE KİMLİĞİ

Resmi Adı	: Avusturya Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	: Federal Cumhuriyet
Cumhurbaşkanı	: Heinz Fischer
Resmi Dili	: Almanca
Dini	: Katolik (%78), Protestan (%5), Diğerleri (%17)
Başkent	: Viyana
Yüzölçümü	: 83.859 km ²
Nüfus	: 8,3 milyon (2007 tahmini)
Nüfus Artış Hızı	: % 0,064
Başlıca Şehirler	: Graz, Linz, Salzburg, Innsbruck
Para Birimi	: Euro (€)
Zaman	: Türkiye`den 1 saat ileri

1.2 KISA TARİHÇE

Bugünkü Avusturya 9. yüzyılda Charlemange'ın Avar akınlarını durdurmak amacıyla, Viyana bölgesinde bir savunma merkezi kurmasıyla oluşmaya başlamıştır. 10. Yüzyıldan itibaren, Babenberg ve 13. yüzyıldan itibaren Habsburg hanedanları bu topraklarda yönetime hakim olmuştur. Habsburg hanedanı yönetimi sırasında usta bir ittifaklar ve sülaleler arası evlilikler politikası sonucunda Avusturya İmparatoru tacını giyen Habsburglar, 1526 yılında Bohemya ve Macaristan'ı topraklarına katmışlardır. 1529'da Osmanlı ordularının birinci Viyana kuşatmasını ve özellikle 1683'de ikinci Viyana kuşatmasını kırdıktan sonra Avusturya daha da genişleyerek büyük devletler arasına girmiştir. 1804 yılında İmparator I. Franz kendisini Avusturya İmparatoru ilan etmiş ve Kutsal Roma tacını bırakmıştır. 1867 yılında Avusturya-Macaristan İmparatorluğu oluşmuş ve bu impartorluk birinci Dünya Savaşı ile son bulmuştur.

Habsburg Hanedanı'nın başlangıcı 1278 yılına tarihlenmektedir. 1918 yılında ilan edilen Birinci Cumhuriyet, Avusturya'nın 1938'de Nazi Almanyası tarafından ilhaki ile ortadan kalkmıştır. Avusturya, II Dünya Savaşı sonunda 1945 yılında Fransa, İngiltere, ABD ve SSCB tarafından işgal edilmiş, on yıl devam eden işgal döneminden sonra 1955 senesinde, sözkonusu dört ülkeyle imzaladığı Devlet Antlaşması ile bağımsızlığını yeniden kazanmış, bu Antlaşma ile işgal devletleri Avusturya'dan çekilmiştir. Avusturya buna karşılık herhangi bir siyasi veya askeri pakta üye olmama taahhüdü altına girmiştir.

Tarafsızlık politikasının doğal sonucu olarak Avusturya, 1980'lerin ikinci yarısına kadar, dış politikasını Doğu-Batı dengesinin ve bloklararası yumuşamanın güçlendirilmesi temeline dayandırmış ve tüm komşuları ile etkin ilişkiler sürdürmeyi amaçlamıştır.

1.3 SİYASİ VE İDARİ YAPI

Avusturya'nın idari yapısı federal oluşuma dayanan cumhuriyettir. Ülkenin resmi adı "Avusturya Cumhuriyeti"dır. Avusturya; Aşağı Avusturya, Yukarı Avusturya olmak üzere dokuz eyaletten oluşmaktadır. Avusturya Cumhuriyetinin temel belgeleri Federal Anayasa, 1955 tarihli Avusturya Devlet Anlaşması ve Daimi Tarafsızlık Hakkındaki Temel Kanundur.

Cumhuriyet, demokrasi ve federal ilkeler üzerine dayalı "parlamentar hukuk devleti"ni öngören Anayasa gereği, yasama, yürütme ve yargı görevleri birbirinden kesinlikle ayrılmıştır. Federal Cumhurbaşkanı siyasi partiler tarafından gösterilen adaylar arasından genel seçimler sonucu 6 yıllık bir süre için seçilmektedir. Daha ziyade sembolik yetkilerle donatılmıştır.

Parlamento iki meclisten oluşmaktadır: Federal Meclis ve Millet Meclisi. Ayrıca, eyaletlerde Eyaletler Meclisi şeklinde bir diğer parlamenter örgütlenme yapısı mevcuttur. Millet Meclisi halk tarafından, Federal Meclis ise, dokuz eyalet meclisinin kendi aralarından seçtiği temsilcilerden meydana gelmektedir.

1980'lere kadar, Avusturya partileri üç kamp esasına dayalı geleneksel bir yapıya sahip olmuşlardır. Kaynağı 19. yüzyıla dayanan bu yapılanma şekli bugünkü Avusturya Parlamentosunda da benzer şekildedir. Sosyal Demokrat Parti, Halk Partisi ve Özgürlükçü Parti.

Avusturya ülkesi aynı zamanda Avrupa Birliği üyesi ülkesidir. 1989 yılında Avrupa Birliği için başvuruda bulunan Avusturya, katılım müzakereleri sonrasında 1 Ocak 1995 yılında Avrupa Birliğine İsveç ve Finlandiya ile birlikte üye olmuştur. 1995 yılında Avrupa Birliği üyeliğini müteakip, bankacılık, sanayi, enerji, telekomünikasyon sektörlerinin özelleştirilmesi de dahil olmak üzere sıkı bir yapısal reform programı uygulayan Avusturya, AB üyeliğinden en yararlı çıkan ülkelerin başında gelmektedir.

AB üyeliği Avusturya'nın ekonomik iyileşmesini hızlandırmış, daha zengin, daha modern ve daha güvenli bir ülke haline gelmesine yol açmıştır. Avrupa Birliğinin genişlemesi ve Birliğe yeni katılan üyelerden beşi ile olan coğrafi yakınlığı, Avusturya bakımından genişlemenin önemini farklı bir boyuta taşımıştır.

1.4 NÜFUS VE SOSYAL ALTYAPI

8,3 milyon olan nüfusun yaklaşık % 93'ü Avusturyalı'dır. Almanlar, Slavlar, Hırvatlar ve Macarlar, Slovenler, Çekler ve daha küçük sayıda da İtalyanlar, Sırp, Romenler ve Türkler ülkenin diğer azınlık gruplarıdır. Nüfusun %18,6'sını 1-14 yaş grubu, %61,6'sını 15-59 yaş grubu, %19,8'ini de 60 yaşından yukarısı teşkil etmektedir. Halkın % 68'i şehirlerde yaşar. Ülkenin nüfus yoğunluğu kilometre kareye 99 kişidir. Bununla birlikte nüfus alana eşitsiz dağılmıştır. Alplerin geniş bölgelerinde yerleşim yoktur. Yıllık nüfus artışı 2004 yılına göre yüzde 0,14 seviyesindedir. Ortalama yaşam süresi erkeklerde 76, kadınlarda 81,9 yıldır.

En önemli şehirleri Viyana (1,56 milyon), Graz (227 bin), Linz (186 bin), Salzburg (145 bin) ve Innsbruck'tur (114 bin). Tabiat şartları icabı kış sporlarının merkezi durumundadır. Dolayısıyla turizm ve kış sporları çok gelişmiştir.

Okuma-yazma oranı oldukça yüksektir (% 98) Ülkedeki eğitim kurumları Avrupa'nın en eski eğitim kurumlarından. Mesela Viyana Üniversitesi 1365'te kurulmuştur. Ülkede mevcut dört üniversite ve buna bağlı çeşitli fakülte ve üniversite seviyesinde akademiler

vardır. Kilisenin eğitim ve öğretimde büyük bir ağırlığı vardır. Avrupa'nın kavşak noktası olduğu için taşımacılık ve ulaşım çok gelişmiştir.

Ülkenin resmî dili Almanca'dır. Bölgesel azınlık dili olarak Slovence ve Hırvatça da resmî dil olarak kabul edilmektedir. Sırpça, Türkçe, Slovence, Hırvatça, Macarca ve Çekçe ülkede konuşulan diğer dillerdir.

Ülke nüfusunun % 78'ini Katolikler oluşturur. Yaklaşık % 5 oranında Protestan bulunur. Nüfusun geri kalanı aralarında Müslüman ve Yahudilerin de bulunduğu çeşitli azınlıkların dinlerine mensuptur.

1.5 DOĞAL KAYNAKLAR

Ülkenin aşağı yukarı %47'si ormanlarla kaplıdır. Orta Avrupa'nın en fazla ormana sahip ülkesidir. Alplerin 2150 metreye kadar olan yüksekliklerinde mevcut olan ormanların büyük bir kısmı özel şahıslara aittir.

Madenler bakımından oldukça zengin sayılan Avusturya'da; demir, magnezyum, grafit ve kömür elde edilir. **Dünyada en çok grafit üreten ülkedir.** Petrol ve doğal gaz üretiminde Avrupa'da dördüncü sıradadır. Bunlardan başka bakır, çinko, kurşun, antimon, boksit ve tungsten madenleri de kafi miktarlarda üretilmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

GENEL EKONOMİK DURUM

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'nın en fakir ülkelerinden sayılan Avusturya, son 20 yılda dünyanın en zengin ülkeleri arasında yer almayı başarmıştır. 1948 yılında yürürlüğe giren Marshall Planı ile birlikte, Avusturya'nın bağımsız bir ekonomi haline gelmesi hedeflenmiştir. Ülke sanayiisi iktisadi devlet teşekkülleri ile oluşturulmuştur.

Avusturya ekonomisinin en büyük başarılarından birisi işveren ve işçi temsilcilerinin “sosyal partner anlayışı” içinde hareket etmeleri olmuştur. Avusturya doğal kaynaklarını ve merkezi konumunu en iyi şekilde değerlendirmesini bilmiştir. Diğer taraftan, Avusturya ekonomisi için, 1995 yılındaki AB üyeliği, Varşova Paketi'nin dağılması ve AB'nin Doğu Avrupa ülkelerini de içine alan genişlemesi önemli kilometre taşlarıdır. Avusturya'da yaşam standartları oldukça yüksektir ve kişi başına düşen milli gelir bakımından dünyanın 11. ülkesidir. 1980'li yıllara kadar birçok büyük işletme devletleştin kontrolü altındayken, son yıllarda geniş çaplı özelleştirmelere gidilmiştir.

Almanya ile yoğun ekonomik, siyasi ve kültürel bağları bulunan Avusturya, Almanya'daki gelişmelerden yoğun şekilde etkilenmektedir. Özellikle Almanya'daki ekonomik gelişmeler Avusturya ekonomisinde doğrudan etkiler ortaya çıkarmaktadır. Nitekim küresel mali ve ekonomik krizin ağır şekilde etkilediği Almanya ekonomisi, Avusturya ekonomisini de olumsuz şekilde etkilemiştir.

Avusturya AB'ye üye olduğundan bu yana, diğer Avrupa ülkeleriyle ekonomik ve siyasi ilişkilerini derinleştirmiştir. Konumu itibariyle Avusturya'nın batısında sanayileşmiş ve gelişmiş Batı Avrupa ülkeleri, doğusunda ise AB'ye yeni üye olmuş ya da üyelik sürecinde bulunan, ekonomik potansiyeli yüksek gelişmekte olan ülkeler bulunmaktadır. Bu durum Avusturya için çeşitli fırsatlar sunmakta, ancak küresel ekonomik kriz Avusturya ekonomisi üzerinde bazı riskler oluşturmaktadır.

2.1 AVUSTURYA TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Avusturya'nın, 1990-2000 yıllarında ortalama büyüme oranı %2,6 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran 2002 yılında AB ortalaması olan % 1,4'e gerilemiştir. Küresel ekonomik durgunluk sürecine çeşitli sektörlerde yaşanan daralma eklendiğinde büyüme hızında kaçınılmaz olarak bir gerileme yaşanmıştır. 2004 yılında Avusturya ekonomisi dinamik dış ticarete bağlı olarak % 2,4 oranında büyümüştür. Bu büyüme oranına, dünya konjonktürü, aşırı değerlendirilen

Euro, petrol fiyatlarındaki yükselme ve AB'nin yeni üyelerinin rekabeti gibi dış faktörler ve bütçesel bazı iç faktörlere rağmen ulaşılmıştır.

2005 yılı başında ekonomide bir yavaşlama sözkonusu olmuş, ancak daha sonra petrol fiyatlarındaki artışın yavaşlaması ve Euro'nun değer kaybetmesiyle birlikte özellikle 2005 yılının ikinci yarısından itibaren ihracat ivme kazanmış ve bu olumlu ortamın bir yansıması olarak Avusturya ekonomisi % 2,0 oranında büyümüştür.

Gelişmiş serbest piyasa ekonomisine sahip olan Avusturya'da ekonomik büyüme 2006 yılında ihracat ve yatırımlarda yaşanan yüksek artışla birlikte %3,3 (mevsimsel etkilerden arındırılmış) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1: Avusturya Temel Ekonomik Göstergeler

	2007 *	2008 *	2009 *	2010 *
Reel GSYİH Büyüme	3,1	1,6	-0,3	0,8
İşsizlik	6,2	3,8	4,2	4,8
İhracat	8,6	2,3	4,3	6,2
İthalat	6,2	4,3	4,4	6,1
Cari İşlemler Dengesi	3,2	2,7	2,4	3,1
Özel Tüketim	1,5	1,2	0,5	0,5
Kamu Harcamaları	2,6	1,9	1,0	1,5
Brüt Yatırımlar	4,0	1,5	1,4	2,6
Toplam Borç	67,0	66,0	56,5	55,6

2007 *: Gerçekleşme **2008 *:** Geçici Veriler **2009-2010 *:** Tahmin

Kaynak: T.C. Viyana Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, Avusturya Raporu 2009

2007 yılında da aynı ivme devam etmiş ve %3,1 oranında büyüme sağlanmıştır. Özellikle Avusturya'nın ihrac pazarlarında yaşanan canlılık ve kaydedilen yüksek oranlı ihracat artışı büyümenin itici gücünü oluşturmuştur. Bununla birlikte, 2008 yılında büyüme oranının artış hızında bir gerileme kaydedilerek % 1,6 olarak gerçekleşmiştir. Avusturya Merkez

Bankası'nın güncel yayınlarında Avusturya ekonomisinin 2009 yılında duraksayarak %0,3 daralacağı ve 2010 yılında ise sadece %0,8 oranında bir büyüme gerçekleşebileceğine ilişkin tahminler yapılmaktadır.

2.2 DIŞ TİCARET

2007 yılında Avusturya'nın dış ticaret hacmi yaklaşık olarak 228 milyar Avro'ya ulaşmış olup, ekonomik büyümenin en önemli itici gücünü oluşturmuştur. 2008 yılında ise ulaşılan hacim 236,5 milyar Avro'dur. Bununla birlikte, Avusturya ekonomik çevrelerince yapılan açıklama ve değerlendirmelerde; global kriz nedeniyle 2009 yılının özellikle Avusturya'nın ihracatı açısından zor bir yıl olarak geçeceği, sıkıntıların 2010 yılında da devam edeceği şeklindedir.

Tablo 2: Avusturya'nın Yıllık Dış Ticaret Verileri

	İTHALAT			İHRACAT			DIŞ TİCARET DENGESİ	
	1000 Ton	Milyon €	% Değ.	1000 Ton	Milyon €	% Değ.	Milyon €	% Değ.
1995	52.614	48.548	6,2	28.108	42.151	13,2	-6.397	-24,4
1996	55.390	51.798	6,7	28.745	44.490	5,5	-7.308	14,2
1997	54.805	57.430	10,9	31.893	51.962	16,8	-5.468	-25,2
1998	56.311	61.200	6,6	34.759	56.302	8,4	-4.898	-10,4
1999	56.991	65.316	6,7	36.064	60.266	7,0	-5.050	3,1
2000	65.412	74.935	14,7	38.201	69.692	15,6	-5.243	3,8
2001	67.549	78.692	5,0	40.452	74.251	6,5	-4.441	-15,3
2002	69.921	77.104	-2,0	42.962	77.400	4,2	296	-106,7
2003	72.822	80.993	5,0	44.593	78.903	1,9	-2.090	-806,1
2004	76.963	91.094	12,5	48.460	89.848	13,9	-1.246	-40,4
2005	81.491	96.499	5,9	50.448	94.705	5,4	-1.794	44,0
2006	86.911	104.201	8,0	53.244	103.742	9,5	-459	-74,4
2007	90.776	114.255	9,6	59.165	114.680	10,5	425	-192,6
2008	88.046	119.128	4,3	59.533	117.330	2,3	-1.798	-532,1

Kaynak: Avusturya İstatistik Kurumu

Avusturya'nın ülke grupları itibariyle dış ticaretine bakıldığında en önemli ticari ortağın AB üyesi ülkeler olduğu görülmektedir. Avusturya'nın 2008 yılında AB-27'ye ihracatı

yaklaşık 84,6 milyar Avro olarak gerçekleşirken, aynı dönem itibariyle AB-27'den ithalatı 87,6 milyar Avro olmuştur. Avusturya'nın özellikle Doğu Avrupa ülkeleri ile yoğun ticari ilişkileri mevcuttur. 2008 yılında sözkonusu ülke grubuna ihracatı %9,8 oranında artarak 27,3 milyar Avro'ya ulaşırken, bu ülkelerden ithalatı da 18,7 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir

Tablo 3: Ülke Gruplarına Göre Avusturya'nın Dış Ticareti 2008

ÜLKELER	Milyon Euro					
	İTHALAT		%Değ	İHRACAT		%Değ
	2007	2008		2007	2008	
Avrupa	94.947.680	98.678.985	3,9	95.700.547	97.932.183	2,3
Afrika	1.687.042	2.006.214	18,9	1.612.520	1.515.235	-6,0
Amerika	5.404.470	5.362.485	-0,8	8.137.656	7.853.021	-3,5
Asya	12.011.778	12.925.703	7,6	8.308.243	9.097.312	9,5
Avustralya/Okyanusya	147.019	143.556	-2,4	767.058	847.833	10,5
AB-27	85.269.944	87.556.478	2,7	83.108.906	84.580.276	1,8
EFTA	5.289.043	5.845.695	10,5	5.602.185	5.568.248	-0,6
Doğu Avrupa Ülkeleri	16.292.341	18.725.011	14,9	24.889.938	27.327.377	9,8
Afrika ve Asyadaki Arap Ülkeleri	1.988.804	2.465.748	24,0	2.063.007	2.268.765	10,0
ASEAN	1.431.632	1.438.811	0,5	1.114.954	1.262.592	13,2
NAFTA	4.394.108	4.020.276	-8,5	7.043.215	6.451.532	-8,4

Kaynak: Avusturya İstatistik Kurumu

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE İLE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ

Avusturya-Türkiye ticari ilişkilerinin tarihine baktığımızda ise, Osmanlı İmparatorluğu ile Habsburg Hanedanı arasındaki sürekli savaşların, bu iki büyük devlet arasında doğrudan ticareti uzun süre engellediğini görmekteyiz. 16. Yüzyılın ikinci yarısına kadar, iki ülke arasındaki ticaretin İtalyan limanları üzerinden ve özellikle Venedik aracılığıyla yapıldığı anlaşılmaktadır.

Çeşitli kaynaklara göre, Osmanlı-Habsburg doğrudan ticari ilişkilerinin başlangıcı, Fransa'ya 1559 yılında tanınan kapitülasyonlardan sekiz sene sonra Avusturya'ya da kapitülasyonların tanınmasına, 1567 yılına tarihlenmektedir. Takip eden yıllarda, “seyr-ü-sefer emniyeti, gümrük resimlerinin tesbiti, tüccarların emniyeti” gibi anlaşmalar ve çeşitli fermanlara ticaret sözleşme temeline oturtulmaya başlanmıştır.

18. ve 19. Yüzyılda Osmanlılar Avusturya'ya ipek, tiftik, pamuk, önce ham sonra işlenmiş lüle taşı ve tütün satmışlar, buna mukabil Avusturya'dan Viyana ve Bohemya porseleni ile mamul maddeler ithal etmişlerdir. Avusturya aynı zamanda, Osmanlıların en önemli fes tedarikçisi ülke konumunda olmuştur.

İki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ticari anlaşmaların tarihleri ve isimleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4 : İkili Ekonomik ve Ticari Anlaşmalar

TARİH	ANLAŞMA
9 Ekim 1954	Ekonomik ve Teknik İşbirliği Protokolü
7 Kasım 1969	Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması
3 Kasım 1970	Çifte Vergilendirmenin Önlenmesine İlişkin Anlaşma
31 Mayıs 1985	İkili Ticari ve Ekonomik İlişkileri Geliştirme Mutabakat Zaptı
16 Eylül 1988	Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Hakkında Anlaşma
23 Mayıs 1989	Hukuki ve Ticari Konulardaki Mahkeme Kararlarının Tanınması
24 Kasım 1995	Karayolu Taşımacılığı Hakkında Protokol
30 Nisan 1997	Karma Ekonomik Komisyon 1 Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı

10 Ekim 2005	Karma Ekonomik Komisyon V. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı
6 Mayıs 2004	Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı Protokolü
27 Haziran 2007	Turizm alanında işbirliğini öngören Mutabakat Zaptı
20 Temmuz 2007	Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı
28 Mart 2008	Çifte Vergilendirmenin Önlenmesine İlişkin Anlaşma

Kaynak: Dış Ticaret Müşteşarlığı

3.1 TİCARİ İLİŞKİLERİN GENEL DURUMU

2005 yılında 1 milyar 547 milyon Avro seviyesinde gerçekleşen ikili ticaret hacmimiz, 2006 yılında 96 milyon Avro artış göstererek 1 milyar 643 milyon Avro olurken, 2007 yılında iki ülke arasındaki dış ticaret hacmi %9,9 oranında artarak 1 milyar 805 milyon Avro'ya yükselmiştir. 2008 yılında ise iki ülke arasındaki ticaret hacmi %3,9 artış göstererek 1 milyar 876 milyon Avro olarak gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, 2005 yılında Avusturya'nın Türkiye'den ithalatı (Türkiye'nin ihracatı) 809 milyon Avro iken, 2007 yılında bu değer %7,8 oranında artarak 861 milyon Avro'ya ulaşmıştır. 2008 yılında %5,7 artış göstererek 910 milyon Avro olarak gerçekleşmiştir.

Avusturya'nın Türkiye'ye ihracatı da aynı dönemde artış göstermiştir. 2006 yılında Avusturya'nın Türkiye'ye ihracatı 844 milyon Avro iken, 2007 yılında yaklaşık %12 oranında artarak 944 milyon Avro'ya ulaşmış, 2008 yılında 966 Avro olmuştur.

Tablo 5: Avusturya – Türkiye Arasındaki Ticaret

	(Milyon Avro)						
	Avusturya'nın Türkiye'ye İhracatı	% Değ.	Avusturya'nın Türkiye'den İthalatı	% Değ.	Dış Ticaret Hacmi	% Değ.	Ticaret Dengesi (TR açısından)
1995	206	43,9	256	6	462		50
1996	371	80,1	288	12,5	659	42,6	-83
1997	480	29,4	348	20,8	828	25,6	-132
1998	486	1,3	368	5,7	854	3,1	-118
1999	458	-5,8	409	11,1	867	1,5	-49
2000	481	5,0	445	8,8	926	6,8	-36
2001	419	-12,9	521	17,1	940	1,5	102
2002	554	32,2	613	17,7	1167	24,1	59

2003	704	27,1	699	14,0	1403	20,2	-5
2004	791	12,4	744	6,4	1535	9,4	-47
2005	738	-6,7	809	8,7	1547	0,8	71
2006	844	14,4	799	-1,2	1643	6,2	-45
2007	944	11,8	861	7,8	1805	9,9	-83
2008	966	2,3	910	5,7	1876	3,9	-56

Kaynak: T.C. Viyana Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, Avusturya Raporu / 2009

Genel olarak dengeli bir seyir izleyen iki ülke arasındaki ticaret akışı 2006 yılından itibaren küçük de olsa Türkiye aleyhine bir dış ticaret dengesi oluşturmaya başlamıştır. Son yıllarda, 1990'lı yıllarda ikili ticarete görülen çeşit eksikliği sorununun aşıldığı ve ticarete konu malların çeşitlendirildiği görülmektedir.

Aşağıda yer alan tablolardan da görüleceği üzere, karşılıklı ticarete konu olan mallar ağırlıklı olarak sanayi ürünlerinden oluşmaktadır.

Ihracat:

Avusturya'ya yönelik ihracatımızda, 2008 yılında da daha önceki yıllarda olduğu gibi madde grupları itibariyle en büyük grubu diğer mamul ürünler oluşturmakta, onu sırasıyla makine ve araçlar, işlenmiş ürünler, gıda ürünleri ve hammaddeler takip etmektedir.

İthalat

Türkiye'nin Avusturya'dan ithalatında, ilk sırayı yine benzer ürünlerin (makina ve araçlar, işlenmiş ürünler ve kimyasal ürünler) aldığı gözlenmiştir.

3.2 TÜRKİYE- AVUSTURYA İŞBİRLİĞİ ALANLARI VE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Başta makine imalat, ulaşım ekipmanları, enerji, çevre teknolojileri, tıbbi ekipmanlar ve ilaç,gıda, elektrikli ve elektronik aletler, optik aletler, cam, kağıt ve kimya sanayileri, finansal hizmetler, dağ turizmi, otel işletmeciliği ile taahhüt ve finans hizmetleri olmak üzere birçok sektörde iki ülke firmaları arasında kurulacak ortak yatırımlar yoluyla işbirliğinin geliştirilmesi mümkündür. Avusturya firmaları Türkiye'de ulaştırma, enerji ve çevreprojelerine ilgi göstermektedir. Türk-Avusturya İş Konseyi iki ülke arasında eğitim alanındave eğitimden değişimi konusunda bir işbirliği girişimi başlatmıştır.

3.2.1 AVUSTURYA-TÜRKİYE İŞBİRLİĞİ ALANLARI

Türkiye ile Avusturya arasındaki ticari ilişkilerde, bazı firmaların uzun yıllara dayanan gelenekselleşmiş beraberlikleri mevcut olmakla beraber, ticari ilişkilerin yarıdan fazlası konjonktürel gelişmelerin getirdiği belli bir dönemi kapsayan ticari ilişki türü yaygındır. Bu kısa soluklu ticari beraberliklerin sürekli olabilmesi için; fuarların düzenlenmesi, Türk ürünlerinin tanıtımı, ticaret odaları arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilmesi ve ortak yatırımlarda bulunulmasının ticaret hacmindeki gelişmeye ek bir ivme kazandıracaktır. Özellikle artan işsizlik ve ekonomik daralma ile birlikte global krizin etkisinin artarak hissedilmeye başlandığı Avusturya'ya ihracatımızdaki bu artışın devam ettirilebilmesi için, yeni tedbirlerin alınması ve projelerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Kriz döneminde kişi başına düşen gelirden düşüşler olması nedeniyle, piyasada olan ürünlerle benzer kalitede ve fiyat açısından daha avantajlı Türk ürünlerinin Avusturya piyasasına sunumunun sağlanması, ihracatımızı olumlu olarak etkileyecek bir unsur olarak görülmektedir. Ayrıca ihracatımızı geliştirmek için Avusturya'da faaliyet gösteren zincir mağazalarla işbirliği yapmak büyük önem taşımaktadır. Nitekim yakın geçmişte, bazı firmalarımızın uzun dönemlere yayılmış mal temini konusunda anlaşmalar yaptığı gözlenmiştir.

Avusturya pazarında tekstil ve hazır giyim, meyve-sebze gibi geleneksel ürünlerimizin yanı sıra evlerde kullanılan makina, cihaz ve aletler, mobilya, otomotiv yedek parça ve aksesuarları, ev tekstili, demir-çelik ürünleri, mermer, mücevher, inşaat malzemeleri ve çimento ilgi çekici ürünlerin başında gelmektedir.

İki ülke arasındaki coğrafi yakınlık ve ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi için gerekli hukuki altyapı hazır bulunmaktadır. Ayrıca bir kısmı Avusturya vatandaşlığına geçmiş yaklaşık 200.000'in üzerinde Türk kökenli vatandaşlarımızın oluşturduğu Türk toplumunun Avusturya'nın ticaret hayatında daha fazla yer alması, iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine büyük katkı sağlayacaktır.

- Avusturya ülkesi ile özellikle turizm ve enerji alanlarında yatırım geliştirilebilir. Türkiye turistik yönüyle Avusturyalıların ilgisini çeken bir ülkedir. Avusturya firmalarının ülkemize ekonomik anlamda gösterdikleri ilgi enerji sektöründe yoğunlaşmaktadır. Sektörün önemli firmaları (Elin, Verbundplan, Tauernkraftwerke gibi) ülkemizdeki enerji santrali ihalelerine ilgi göstermektedirler. Bu ilgi, açıklıkla ifade etmek gerekir ki, Avusturya bankalarının

ülkemize açtıkları hazine garantili kredilerle doğru orantılıdır.

3.2.2 AVUSTURYA İŞ HAYATINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

▪ Çalışma saatleri

Bankalar: Hafta içi (Perşembe hariç): 8.00 - 12.30 ve 13.30 - 15.00; Perşembe: 8.00 - 12.30 ve 13.30 - 17.30 (Merkezi şubeler öğle vaktide açıktır)

Devlet daireleri: (Yalnız hafta içi çalışır) 8.00`de açılıp kapanış saatleri çeşitlilik gösterir.

Postaneler: Hafta içi: 8.00 - 12.00 ve 14.00 - 18.00; Merkez postaneler 8.00-18.00; Ana-

Merkez postane 8.00-22.00 Mağazalar: Hafta içi: 8.00 - 19.00 (küçük mağazalarda 1 ya da 2 saatlik bir öğle molası olabilir). Cumartesi: 8.00 - 17.00. (Cumartesi günleri özellikle küçük **Alışveriş mağazaları** 12.00`de kapatabilir)

▪ Trafik

Avusturya`da şoför olarak trafiğe çıkmak için uluslararası sürücü belgesine ihtiyaç vardır. Uzun süre Avusturya`da kalacaklar Türkiye`de aldıkları ehliyeti Avusturya ehliyetine çevirtmek zorundadır. Yaz mevsiminde Avusturya`da ki tüm yollarda sürüş şartları çok iyidir. Avusturya`daki yolların büyük bir bölümünü dağ yolları oluşturur. Genellikle ormanların da içinden geçen bu yollar son derece güvenli şekilde yapılmıştır. Kış mevsiminde ise (Aralık - Mart) özellikle yüksek bölgelerdeki dağ yollarında karı hesaba katmak gereklidir.

▪ Toplu taşıma

Avusturya`da ülkedeki tüm büyük şehirleri kapsayan ve Avrupa`daki büyük merkezlerle bağlantılı geniş bir demiryolu ağı vardır. Şehirlerarası yolculukta, Türkiye`deki kadar yaygın olmasada, diğer bir seçenek olarak otobüs yolculuğu gösterilebilir. Son zamanlarda ucuz havayolu taşımacılığı giderek yaygınlaşmıştır ve tren/otobüs yolculuğuna, fiyat olarak da, ciddi bir alternatif konumuna gelmiştir. Büyük şehirlerdeki toplu taşıma, tramvay-otobüs-metro, son derece gelişmiştir.

▪ İş Adetleri

Avusturya`da el sıkışmak iş çevrelerinde en yaygın selamlaşma yöntemidir. İş görüşmelerine, genelde, erkekler takım elbise ve kravat, bayanlar ise resmi tarzda kıyafetleri tercih etmektedir.

YARARLI ADRESLER

Avusturya İstanbul Başkonsolosluğu

Köybaşı Cad. No: 46 80870 Yeniköy İstanbul

0212 363 84 10

0212 262 26 22

istanbul-gk@bmeia.gv.at

<http://www.bmeia.gv.at/tr/>

TC Viyana Büyükelçiliği Ticari Müşavirliği

Prinz-Eugen-Straße 40 1040 Wien

0043 1 712 43 82

0043 1 712 43 82 75

dtviy@ins.at

www.tcviyana.at

Avusturya Ankara Büyükelçiliği Ticaret Müsteşarlığı

Eskişehir Yolu No:6 A Blok Kat: 13/19 06520 Söğütözü Ankara

0312 219 21 41

0312 219 21 45

ankara@austriantrade.org

www.austriantrade.org/turkey

Avusturya Federal Ekonomi Odası (WKÖ)

Wiedner Hauptstrasse 63 A-1045 Wien

0043 1 501 05 37 01

0043 1 501 05 37 01

wkoe@wko.at

www.wko.at

KAYNAKÇA

1. İstanbul Ticaret Odası Avusturya lke Raporu 2008
2. KOSGEB Avusturya lke Raporu, 2004
3. T.C Viyana Büyükelçiliği Ticari Müşavirliği Avusturya 2009 Raporu

İNTERNET SİTELERİ

- www.tuik.gov.tr
- www.dtm.gov.tr
- www.cia.gov
- www.deik.org.tr
- [www. tr.wikipedia.org](http://www.tr.wikipedia.org)
- www.ulkeler.net/norvec.htm
- www.aynaprogrami.com
- <http://www.tuerkischebotschaftwien.de>
- www.ito.org.tr